

Kurban üzerine sorular

Vildan Hanım: “1-Gönüllüler bir araya gelerek kendi aralarında meselâ 10’ar ytl topluyorlar; sonra aralarında kur’a çekiyorlar. Kur’â kime çıkıyorsa o kişi kendi adına bu para ile kurbanlık alıp kesiyor ve etini öğrenci hizmeti veren bir vakfa bağışlıyor. Böyle bir uygulama olur mu? Bunun dînî hükmü nedir?

2-Zilhiccenin onunda neden kurban kesilmektedir?”

1-Dinimizde böyle bir ibadet zorunluluğu yoktur. İbadetler şahıslar üzerine zimmetlidir.

Fakat dinimizde ibadetlerde sınırlama da yoktur. Bir grup ibadet gönüllüsünün kendi aralarında para toplayıp kur’a ile ve gönüllü olarak parayı kendi adına kurbanlık almak üzere aralarında bir kişiye teslim etmelerinin; parayı teslim alan kişinin de bu parayla kendi adına kurbanlık alıp keserek etini vakfa bağışlamasının dinimizce sakıncası olmamakla beraber; böyle bir uygulama için şu hususlara dikkat etmek lâzımdır:

a) Hiçbir şekilde zorlama olmamalı; tamamen gönüllülük esasına dayanmalıdır.

b) Kurban kesmek için böyle bir yol izlemek vacip değildir. Bu yol, kur’aya katılan gönüllülerin hiçbirini kendileri adına kurban kesme yükümlülüğünden kurtarmaz. Kendisine kur’a çıkan kişiyi de kurban kesme yükümlülüğünden kurtarmaz. Bu yol böyle bir zanna kapı açmamalıdır.

c) Kesilen kurban adak kurbanı mesabesindedir. Kesen kişi etinden yemez; etini tamamen bağışlamakla mükelleftir.

2-Zilhiccenin onunda, yani kurban bayramı gününde kurban kesmenin temel sebebi

emirdir. Bu bir Allah emridir ve bizzat Peygamber Efendimiz (asm) uygulamıştır.

Ebu Bekre Nufey'u'bnü'l-Hâris es-Sakafî (ra) anlatıyor: Hz. Peygamber (asm) şöyle buyurdu: “Zaman, döne döne Allah'ın arz ve semâvâtı yarattığı gündeki düzenini tekrar buldu. Sene on iki aydır. Bunlardan dördü haram aydır. Haram aylar da üç tanesi peş peşe gelir: ‘Zülkade, Zülhicce ve Muharrem. Bir de Cumâdî ve Şâban ayları arasında yer alan Mudarlılar'ın Receb'i.” Resûlullah (asm) sordu: “Bu ay hangi aydır?” Biz: “Allah ve Resûlü daha iyi bilir” dedik. Bir müddet sustu. Biz ayın ismini değiştirecek zannettik. Ancak şunu söylediler:

“Bu Zilhicce değil mi?”

“Evet!” karşılığını verdik. Devam etti:

“Peki burası neresidir?” Biz:

“Allah ve Resûlü daha iyi bilir” cevabını verdik. Yine sustu ve biz bölgenin ismini değiştirecek vehmine kapıldık.”

“Burası haram bölge değil mi?” dedi.

“Evet” dedik.

“İçinde bulunduğunuz gün nedir?” diye tekrar sordu, biz yine:

“Allah ve Resûlü daha iyi bilir” dedik. Tekrar sustu ve biz yine günün ismini değiştirecek zannına düşmüştük ki:

“Kurban günü değil mi?” dedi.

“Evet” cevabımız üzerine sözüne devam etti:

“Bilin ki, kanlarınız, mallarınız ve ırzlarınız birbirinize kesinlikle haramdır, tıpkı bu yerde, bu ayda şu gününüzün haram olması gibi. Rabbinize kavuştuğunuz zaman sizi yaptıklarınızdan hesaba çekecek. Sakın benden sonra birbirinizin boyunlarını vuran kâfirler olmayın. Bu söylediklerimi duyanlar, duymayanlara ulaştırınsınlar. Bazan söz kendisine ulaştırılan kimse, ulaştırılan sözü, bizzat dinleyenden daha iyi beller.” Resûlullah (asm) sonra şunu ekledi: “Tebliğ ettim mi, tebliğ ettim mi?” Üç defa tekrarladı.

“Evet” cevabımız üzerine:

“Ya Rabbi şâhid ol!” dedi.

“Sonra Hz. Peygamber (asm) beyazı galebe çalan alaca iki koyuna yöneldi ve onları kesti. Sonra da koyunun bir parçasını alıp aramızda taksim etti.”¹

Remzi Bey: “Vekâleten kestirmek üzere verdiğimiz kurbanın ne zaman kesildiğini bilmiyorsak namazını ne zaman kılmalıyız? Birden fazla kurban kesenler her kurban için ayrı ayrı namaz mı kılmalılar?”

Kurban kesen veya vekâlet yoluyla kurban kestiren dilerse kurban kesiminden sonra iki rekat şükür namazı kılabilir. Vekâlet yoluyla kestirdiği için ne zaman kesildiğini bilmeyen birisi kurban bayramı günleri içinde namazını kılsa yeterli olur. Bu bir nâfile namazdır. Birden fazla kurban kesen veya kestiren, her kurban için şükür namazı kılabilceği gibi, hepsine birden tek bir namaz da kılabilir.

Dipnot:

1- Buhârî, Hacc 132, Edâhî 5; Tefsîr, Berâe 8, Bed’î’l-Halk 2, Fiten 8, İlim 9; Müslim, Kasâme 29, (1679); Ebu Dâvûd, Hac 63, (1947)